

Informe sobre les Universitats Públiques

Comissió dels Estudiants i les Estudiantes

de l'Institut Joan Lluís Vives

27 de juliol del 2000

PUNTS PRINCIPALS

Finançament:

- Cal un augment de finançament per a les universitats. Aquest ha de provenir en la seva majoria de fons públic i en una menor quantitat de finançament privat. S'ha d'anar en compte amb el finançament per objectius, ja que aquest fomenta la competència entre universitats, quan el que cal és fomentar la seva cooperació.
- Cal facilitar l'accés de tothom a la universitat. Per això cal tendir, a partir d'un sistema de taxes progressives, a la gratuïtat dels estudis universitaris. Cal complementar les beques actuals amb beques no monetàries (de residència, per exemple) que permetin estudiar amb un mínim de despesa i amb beques de col·laboració, que facilitin la compaginació entre estudi i treball. Per a la concessió de beques cal prioritzar els criteris econòmics davant dels acadèmics. En cap cas s'han de potenciar els crèdits bancaris com a ajuts a l'estudi.

Qualitat:

- La universitat ha de potenciar la qualitat en tots els seus àmbits, i per assegurar-la se n'ha de fer l'avaluació en la seva globalitat, és a dir, tant dels processos com dels objectius; per això s'hauran d'establir diversos criteris i mecanismes d'avaluació complementant-los amb processos de retroalimentació.
- La internacionalització de les universitats a tots els nivells té una rellevància vital dins del marc actual de l'economia globalitzada. Cal arribar a una cohesió, que no una uniformització, universitària a nivell europeu començant per unitats més petites, com podria ser l'àmbit lingüístic.

Recursos Humans:

- La universitat, com a institució pública que és, ha de nodrir-se, principalment, d'empleats públics, tant pel que fa al personal docent i investigador com al personal d'administració i serveis. Aquests treballadors de la universitat han de sotmetre's a un reciclatge constant per millorar en la seva feina i poder ascendir en les carreres professionals que, prèviament, s'hauran d'establir (en el cas que no existeixin) o revisar i millorar (en el cas de les existents).
- En la contractació de professorat universitari mai es tenen presents criteris de valoració de la capacitat de docència, sinó que sempre s'avalua, únicament, la capacitat investigadora. Cal que això canviï, ja que no n'hi ha prou amb el fet de tenir coneixements per a ser professor universitari, sinó que, a més, cal saber-los transmetre. Per això, en la contractació de PDI és imprescindible que s'avaluï la qualitat docent, juntament amb la investigadora, i es mantingui la dualitat docència-investigació en totes les àrees de coneixement.

Recerca:

· La recerca a la universitat mai no s'ha de fer perseguint uns resultats econòmics concrets, sinó que l'objectiu és molt més general: augmentar el coneixement. Per això, la recerca a la universitat és molt important, i per tal que es pugui dur a terme en les condicions adients, buscant el progrés de la nostra societat, tant intel·lectual com tecnològic, es fa imprescindible un augment de la inversió pública en recerca i desenvolupament, fins arribar, com a mínim, a la mitjana de la Unió Europea.

· Com que a la universitat no s'investiga segons fins lucratius, sinó socials, cal potenciar diverses línies de recerca que potser no són rendibles econòmicament o perjudiquen algunes potències empresarials actuals, però que poden ser molt rendibles per a la societat: ecologia, urbanisme, cultura de la pau, integració social, sostenibilitat...

· L'empresa es beneficia directament o indirectament de la recerca feta per les universitats, i per això aquesta hauria de retornar part d'aquests beneficis. Per a fer-ho correctament s'hauria d'establir un sistema coherent i just tant per a la recollida d'aquest retorn econòmic com per a la seva repartició entre les universitats.

Docència:

· A la universitat s'ha de donar una formació multidisciplinària, integral, generalista i que fomenti el pensament crític, és a dir, a la universitat no s'ha de donar una formació tancada i concreta sinó que s'ha d'ensenyar a aprendre, perquè la formació de la persona no s'acaba amb els estudis universitaris, sinó que continua al llarg de la vida.

· Pel que fa als plans d'estudis, cal que siguin flexibles i adaptables als canvis de la societat actual. L'opinió de la societat en la seva elaboració pot ser útil a aquests efectes, però mai ha de ser vinculant.

· Els estudiants universitaris han de poder fer pràctiques en empreses, però aquestes han de ser optatives, remunerades i han de suposar-li crèdits de lliure configuració. Amb aquestes pràctiques l'estudiant podrà acostar-se al món laboral que l'espera en finalitzar els seus estudis.

· Per tal de donar una formació adequada cal que el professorat sigui innovador, tant en continguts com en mètodes i que recicli els seus coneixements mitjançant cursos de formació continuada amb contingut pedagògic que els permeti transmetre els seus coneixements de forma efectiva.

· S'han d'aplicar les noves tecnologies de la informació i la comunicació als processos d'ensenyament-aprenentatge, sense que això suposi un substitut del docent, sinó com a complement per a la formació dels i les estudiants.

· La lliure configuració permet a l'estudiant tenir una visió més àmplia de la societat que ens envolta i evita l'especialització excessiva. L'oferta de cada universitat ha de ser de qualitat, a preus assequibles i prou àmplia per permetre que l'estudiant pugui escollir veritablement.

· S'ha d'evitar la massificació a les aules, ja que impedeix un correcte desenvolupament i un major aprofundiment en les matèries, per tant s'han d'establir ratios estudiants-professor coherents per facilitar l'aprenentatge i la comprensió. A més, davant de la situació que molts estudiants universitaris han de compaginar els seus estudis amb una feina, s'han d'adaptar els horaris de les classes a les necessitats d'aquest alumnat que no pot estar tot el dia a la facultat o escola universitària.

· A causa de la importància de la capacitat docent del professorat és molt important realitzar-ne l'avaluació tant de la capacitat com de la pràctica docent de tot professor universitari.

Govern i Gestió:

· L'actual estructura dels òrgans de govern i gestió de les universitats és vàlida perquè permet fer una gestió descentralitzada, però per assegurar el bon funcionament s'han de millorar i aclarir les funcions d'aquests òrgans i optimitzar-ne la mida.

· Per tal de millorar la democràcia interna de la universitat, cal tendir cap a una representació paritària entre professorat, estudiants i PAS en els òrgans de govern, excepte en aquells purament acadèmics en què la paritat serà entre professorat i estudiants. Aquesta composició fa que els òrgans representin realment tota la comunitat universitària.

· El Claustre s'ha d'enfortir fins a convertir-se en el principal òrgan decisor i representatiu de la comunitat universitària, i escollirà el rector, conjuntament amb el seu equip de govern.

· La Junta de Govern ha de seguir sent l'òrgan ordinari de govern de la universitat. En farà el seguiment del funcionament i la gestió i n'haurà de passar comptes al Claustre. Serà l'encarregada d'escollir el gerent.

· El Consell Social, ha de ser l'eina que permeti a la societat donar una visió crítica del paper de la universitat, considerant tots els factors socials. Ha de ser, per tant, un òrgan de participació de la societat a la universitat que, sense canviar de dimensions, s'hauria d'ampliar a d'altres sectors de la societat, que actualment no hi estan representats, per convertir-se en un veritable representant de la pluralitat d'interlocutors socials existents.